

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument met overgangszone van het ongevalskruis De Blaeser in Beersel (Alsemberg)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Beersel, gegeven op 26 september 2017, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 25 september 2017, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het ongevalskruis De Blaeser aantoonde;

Overwegende dat het ongevalskruis De Blaeser als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Representatief doch zelden bewaard gebleven voorbeeld van een memoriekruis, hier een ongevalskruis, uit het derde kwart van de 18de eeuw. Het ongevalskruis werd opgetrokken in 1768, meer bepaald voor Egidius De Blaeser die hier volgens het in de voet ingebeitelde Nederlandstalige opschrift op de leeftijd van 34 jaar onder zijn kar terecht kwam en stierf;

Overwegende dat het ongevalskruis De Blaeser als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Representatief doch zeldzaam voorbeeld van een ongevalskruis met een vormgeving die typisch is voor West-Brabant en het aansluitende deel van Henegouwen: lokale arkozesteen, afgeschuinde kruisarmen en voet, kwartronden in de kruisoksels, volks vormgegeven Christusfiguur in hoog reliëf;

Overwegende dat de afbakening van een overgangszone noodzakelijk is omwille van volgende motivatie:

Het ongevalskruis De Blaeser staat volgens het opschrift opgesteld nabij de plek waar Egidius De Blaeser verongelukte toen hij onder zijn kar terecht kwam. Het ongevalskruis staat opgesteld in een landelijke omgeving, meer bepaald de onverharde wegberm bij de kruising van de Solheidestraat en de Begijnenbosweg,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

Het ongevalskruis De Blaeser, Solheidestraat zonder nummer in Beersel (Alseberg), bekend ten kadaster: Beersel, 2de afdeling, sectie C, deel uitmakend van het openbaar domein.

De volgende onroerende goederen worden voorlopig beschermd als overgangszone bij het monument het ongevalskruis De Blaeser, de directe omgeving van het ongevalskruis, Solheidestraat zonder nummer in Beersel (Alseberg), bekend ten kadaster: Beersel, 2de afdeling, sectie C, deel uitmakend van het openbaar domein.

De voorlopig beschermde onroerende goederen en de overgangszone zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Uit streekeigen arkoze opgetrokken ongevalskruis op zware vierkante voet met afgeschuinde kanten. De armen zijn eveneens schuin afgewerkt. De oksels van het kruis zijn ingevuld met kwartronden. Op de kruising van de armen een, op volkse wijze gebeitelde, gekruisigde Christus met lendendoek in hoogsculptuur. In de voet staat de van op de straat leesbare en in onevenwichtige letters gebeitelde Nederlandstalige inscriptie "HIER IS VERONGELU/ CKT VAN SIJNE KARE/ EGIDIUS DE BLAESER/ DEN 1 AUGUSTI VAN/ HET JAER 1768/ BIDT GODT VOOR/ ZIJN SIEL".

§3. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van de overgangszone zijn:

Gezien het publieke karakter van het ongevalskruis dat ter herinnering van een tragisch ongeval op een goed zichtbare plek, in het begraasde talud van de openbare weg werd opgesteld, wordt er een overgangszone voorzien ter bestendiging van die context.

Art. 3. §1. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de bescherming van het ongevalskruis De Blaeser beoogt het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen;
- 2° het ongevalskruis De Blaeser blijft liefst ter plaatse bewaard. Mits echter voor de heraanleg van de weg het ongevalskruis dient verplaatst te worden dan kan dat binnen de afbakening van de overgangszone.

§2. Voor de beschermde overgangszone geldt de volgende beheersdoelstelling:

Het verharderen van de berm binnen de overgangszone dient vermeden te worden om de landelijke context van het ongevalskruis te bewaren. Het plaatsen van bovengrondse constructies binnen de overgangszone die het ongevalskruis aan het zicht van op de openbare weg onttrekken of als visueel storend ervaren worden binnen de open context rond het ongevalskruis dienen vermeden te worden.

§3. In uitvoering van deze beheersdoelstellingen is het verboden het oppervlak van het ongevalskruis De Blaeser te herkappen, ook niet met de bedoeling de leesbaarheid te verhogen. Indien de beeltenis en tekst verder vergaan, is een gedetailleerde registratie ervan een betere oplossing.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. §1. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het verplaatsen, slopen, demonteren, verbouwen of heropbouwen van het ongevalskruis;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen van voegen, alsook hervoegen op een ander wijze of met een voegspecie van een andere samenstelling of kleur dan de aanwezige;
- 4° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen vertering en aantasting;
- 5° reinigen van de natuursteen anders dan met zuiver water onder gecontroleerde druk;
- 6° verwijderen van mossen en korstmossen;
- 7° het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen op het ongevalskruis;
- 8° het uitvoeren van graafwerken, wegenwerken, archeologische opgravingen die de stabiliteit van het ongevalskruis in gevaar kunnen brengen.

§2. Voor de volgende handelingen aan de overgangszone moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen of wijzigen van bovengrondse en ondergrondse nutsleidingen en straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
- 2° wijzigingen en werken aan de overgangszone.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, 29 JAN. 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS